

PRIKAZ KNJIGE

Zijad Duraković i suradnici: Medicina starije dobi, izdanje »Naprijed« iz Zagreba, udžbenik Zagrebačkog sveučilišta, godina izdanja 1990., 445 stranica, veliki format, tvrdi uvez, plave korice, cijena 770,00 dinara

Medicina starije dobi struka je u zamahu razvoja, a bavi se populacijom tzv. starijih osoba. U ovoj knjizi je sintetizirano svo današnje znanje o medicini starije dobi. Urednik na početku raspravlja o dobnoj granici od koje se nadalje osoba smatra starijom. Navodi da ta granica obično iznosi 65 ili više godina, što nije idealna definicija, jer sve češće kalendarska i biološka dob nisu sukladne. S druge strane navodi da manifestno starenje organizma i pojedinih organa započinje već od četvrtog desetljeća nadalje. Zalaže se za postavljanje kriterija biološke, a ne kalendarske dobi. Kroz cijelu se knjigu provlači konstatacija da osoba tzv. starije dobi nikako nije osoba srednje dobi života, da organizam starije osobe ima brojne specifičnosti o kojima treba voditi računa, pa i dijagnostiku i smjernice u liječenju treba prilagoditi organizmu starije dobi.

Ovu knjigu su ostvarila 62 autora i u njoj obuhvata cijelu medicinu. Zapčinje s uvodnim dijelom, teorijama starenja, biologijom starenja i biokemijskim promjenama plazme u starosti. Zatim slijedi endokrinologija i hormonska laboratorijska dijagnostika starijih osoba, pa osobitosti kardiovaskularnog sustava i bolesti, kao i arterijska hipertenzija u starosti. Nakon toga slijede bolesti dišnih puteva i plućnog tkiva, infektologija u starosti. Potom slijede bolesti usta i zubi, probavnog sustava i prehrana u starosti, a nakon toga bolesti bubrega, infekcije mokraćnih puteva, urološke i ginekološke bolesti u starosti. U potonja oba poglavlja izneseno je urološko i ginekološko stajalište o inkontinenciji urina, što je velik problem u starijih osoba. Nakon toga slijedi cjelina hematoloških, onkoloških i imunoloških bolesti, pa zatim poglavlje o osobitostima primjene lijekova, individualizacija doza lijekova, intenzivno liječenje sta-

rijih osoba, hipotermijom. Zauzet je stav da indikacija za hitan prijem u bolnicu može biti samo medicinska dijagnoza, a nikako ne i dob bolesnika. Nakon toga slijedi poglavlje o kirurškim osobitostima liječenja starije osobe, o neurokirurgiji, anesteziološkim aspektima i opasnostima za nekardijalnu operaciju u kardiopata starije dobi. Potom je navedeno poglavlje o neurologiji, psihijatriji i psihologiji starenja, a nakon toga promjene osjetnih funkcija: otorinolaringološke i oftalmološke osobitosti u starijih osoba. Zatim slijedi dermatologija, pa lokomotorne tegobe. To poglavlje započinje s biomehanikom, potom slijedi ortopedija, pa reumatologija, rehabilitacija starijih osoba, tjelesna aktivnost s posebnim osvrtom na sport, pa radna sposobnost osobe starije dobi. Zatim slijedi poglavlje o zdravstvenoj zaštiti starijih, a na kraju poglavlje o geroprofilaksi, sociologiji starenja i socijalnoj gerontologiji.

U ovoj je knjizi sintetizirano svo znanje o medicini starije dobi. To je cijela medicina sadržana u jednoj knjizi. Knjiga je napisana pregledno i znalački. Pojedine obrađene teme predstavljaju zaokruženu cjelinu, što se u knjigama inače ne nalazi. Sličnih knjiga u svijetu ima vrlo malo. Ova je knjiga u nas prvijenac — slična knjiga u nas nije do sada izašla — i nije mi poznata knjiga koja na ovako originalan način iznosi svu problematiku organizma starije osobe. Najobimnija su četiri poglavlja: interna medicina, kirurgija, neurologija i psihijatrija. Ostala su poglavlja slične veličine. Knjiga vrlo aktualno sintetizira postojeća medicinska znanja današnjeg trenutka medicine starije dobi, iznosi suvereno najsuvremenije stavove o toj problematici, predstavlja i udžbenik i koristan priručnik istodobno. Ovo je djelo izuzetno vrijedno, nužno je (neophodno!) u današnjem času medicinske znanosti. Po koncepciji, sadržaju i načinu prikaza svako poglavlje predstavlja zaokruženu cjelinu, a neka su poglavlja monografijski iznesena. Djelo je koncipirano tako da posluži poboljšanju zdravstvene skrbi starijih osoba, populacije koja je sve prisutnija. Knjiga je izuzetno korisna i njena vrijednost, po mome sudu, prelazi okvire naše sredine i predstavlja djelo međunarodne vrijednosti.

Radovan Ivančić